

Kostarika: raj za ornitologe

Katja Šporar

Življenjski prostori v regiji okoli Golfo Dulce so izredno raznoliki. Mešanica nižinskih tropskih gozdov, obale, mangrov in kmetijskih območij pomeni tudi izredno pestrost ptic. Do leta 2007 so na tem območju opisali 319 vrst.

V tem kratkem članku je nemogoče predstaviti vso pestrost tamkajšnjih ptic, zato vam bom predstavila le tiste ptice, ki smo jih imeli priložnost opazovati med našo strokovno ekskurzijo v Kostariki.

Prvo jutro na tropski postaji. Ne morem več spati, komaj čakam, da vidim, kakšen bo današnji dan. Vstanem in najdem se sredi raja. Ob jedilnici zaslišim petje ptic. Ptice, kamorkoli pogledam. Takšne, ki jih sploh ne poznam. To bo še zanimivo, si rečem ... Vsak dan smo imeli možnost opazovati vrsto žametne tangare (*Ramphocelus costaricensis*). Čudovita črna ptica z rdečimi peresi na krilih. Vedno znova sem navdušena nad njo. Ptica je endemična za pacifiško nižavje Kostarike in je pogosta na robovih gozdov ter zaradi svoje barve zelo izstopajoča.

Velikokrat smo opazili še drugo izredno pisano ptico, katere ime v španščini pomeni »sedem barv«. Ptica je velika približno 13 centimetrov. Potuje v parih ali v majhnih družinskih skupinah in naseljuje predvsem zgornje dele gozdov. Ta izredno lepa ptica, ki prav tako navdušuje zaradi svoje barve, je zlatokapa tangara (*Tangara larvata*).

Po pripovedovanjih naj bi se tu pogosto zdrževali tudi tukani, ene mojih najljubših ptic. Ptica, ki je v naravi še nisem videla. Na območju deževnega gozda Esquinas živi edina vrsta velikega tukana, kostanjekljuni tukan (*Ramphastos swainsonii*). Prepoznamo ga zaradi njegovega rumeno-rjavega kljuna. Velikokrat sem zgodaj zjutraj zaslišala njihov značilni klic »Dios, te-dé, te-dé«. Ni lepše budilke kot budilka tako posebne ptice, kot je tukan.

Na sami tropski postaji smo lahko opazovali tudi nekaj različnih vrst kolibrijev. S svojo majhnostjo in hitrostjo navdušijo vsakogar. V Ameriki najdemo 328 vrst, v nacionalnem parku Piedras Blancas pa so do sedaj opisali 19 vrst. V družino kolibrijev (Trochilidae)

sodita dve poddružini: Phaethornithinae in Trochilinae, katerih predstavnike ločimo po njihovi obarvanosti in vedenju. Trochilinae imajo pogosto kovinski lesk, medtem ko so

Žametna tangara (*Ramphocelus costaricensis*).

Foto: Katja Šporar.

Zlatokapa tangara (*Tangara larvata*).

Foto: Katja Šporar.

Kostonjekljuni tukan (*Ramphastos swainsonii*).

Foto: Katja Šporar.

Phaethornithinae različnih rjavih barv. Poleg manjših ptic, ki so nam delale družbo na postaji, pa se nam je včasih pridružila malce večja ptica, in sicer velika hokojka (*Crax rubra*). Razširjena je od zahodnega Ekvadorja do severne Mehike. Na sami postaji smo opazovali predvsem dokaj pisane samice. A večinoma le zjutraj in zvečer, čez dan so te kure večinoma skrite globoko v gozdu. Zanimivo je, da popolnoma črni samci, ki jih krasita le živorumeni kljun in rumena voščnica, pojejo skriti visoko v krošnjah dreves, medtem ko se samice rade sprehajajo po gozdnih tleh.

Velikokrat so naše zanimanje preusmerili jastrebi. Vranji jastreb (*Coragyps atratus*) je izredno pogost, predvsem ga velikokrat vidimo v bližini mest. Na tem območju živita poleg omenjenega jastreba še puranji jastreb (*Cathartes aura*) in kraljevski jastreb (*Sarcoramphus papa*). Puranji jastreb ima izredno dobro izostreni voh in lahko izsleda mrhovino globoko v gozdu. Vranji jastreb pa se zanaša predvsem na svoj vid in se posledično prehranjuje predvsem na odprtih območjih.

Kolibri. Foto: Katja Šporar.

Velika hokojka (*Crax rubra*).

Foto: Katja Šporar.

Med izleti v gozd je moje oko ujelo veliko žolno. V gozdu Esquinas lahko najdemo dve vrsti žoln: dvoprogo žolno (*Dryocopus lineatus*) in bledokljuno žolno (*Campephilus guatemalensis*). Prva je široko razširjena in jo najdemo od severne Mehike do severozahoda Peruja in do severne Argentine, druga pa je manj pogosta in živi od severne Mehike do zahodne Paname. Vrsti sta si podobni, toda bledokljuna žolna ima svetel kljun in bolj rdeče obarvano glavo.

Nekega dne smo med poležavanjem pod palmami zaslišali glasno prerekanje ptic,

svetlordečih ar (*Ara macao*). S svojimi rdečimi, modrimi, rumenimi peresi, dolgimi repnimi peresi in močnim kljunom je nezmožljiva ptica Kostarike. Nekdaj pogosta ptica je sedaj zaradi izsekavanja gozdov in lova za prodajo blizu izumrtja. Združenje Deževni gozd Avstrijcev in Zoo Ave skrbita za to, da se bo njihova populacija v prihodnosti povečala.

Med enodnevnimi izleti v bližnjo okolico postaje smo ob rekah srečevali bele srpače (*Eudocimus albus*). To je vrsta ibisa srednje velikosti, ki jo z lahkoto prepoznamo zaradi

Vranji jastreb (*Coragyps atratus*).
Foto: Katja Šporar.

Svetlordeči ara (*Ara macao*).
Foto: Katja Šporar.

Bela srpača (*Eudocimus albus*).
Foto: Katja Šporar.

Rjavi pelikan (*Pelecanus occidentalis*). Foto: Katja Šporar.

njene bele barve, le na konicah kril ima nekaj kontrastno črne barve. Prepoznavno pa jo naredijo rdečkaste noge in navzdol upognjeni kljun enake barve.

Zadnji sprehod po obali. Slikam školjke in s kotičkom očesa opazim, da se približuje velika jata večjih ptic. Hitro pripravim fotoaparata in navdušeno ugotovim, da gre za rjave pelikane (*Pelecanus occidentalis*). Več deset pelikanov, ki letijo nad menoj, lepo usklajeno, drug poleg drugega. Trenutek, ko ti zastane dih in se ti na usta prikrade nasmeš. Trenutek, ki se mi je vtisnil globoko v spomin.

Literatura:

Albert, R., Aubrecht, G., Huber, W., Krieger, G., Sauberer, N., Tebb, G., Weissenhofer, A., 2007: *The birds of the Golfo Dulce Region Costa Rica*. Verein zur Förderung der Tropenstation La Gamba, University of Vienna.

Katja Šporar je študentka prvega letnika bolonjskega magistrskega študija strukturne in funkcionalne biologije. Zanimajo jo predvsem komunikacija živali (bioakustika) in vse bolj tudi biologija celice ter biomedicina. Zelo rada potuje, kjer poskuša dopolniti svoje znanje biologije na različnih področjih.

